

Област Варна

> Население (2018)	471 686
> Територия (кв.км)	3819,5
> Брой на населените места	159
> Брутен вътрешен продукт (лв.)	13 809

Област Варна се радва на добро икономическо развитие през последните години, отличаващо се с динамичен пазар на труда и висока степен на икономическа активност. Брутният вътрешен продукт на човек от населението продължава да расте, а доходите на домакинствата доближават средните за страната. Нивото на безработица в областта е ниско. Добрата образователна структура на населението и наличието на развита инфраструктура създават добри условия за бизнес активност, в резултат на което преките чуждестранни инвестиции бързо растат. Варна все още догонва повечето области по размер на ПЧИ на човек от населението. Фактор, който задържа икономическото развитие, е високото ниво на местните данъци. Областта изостава и по усвояване на европейски средства. Въпреки това работата на местната администрация се оценява високо. Демографската картина в областта продължава да бъде относително благоприятна. Населението намалява с по-бавен темп в сравнение с останалата част на страната, а механичната миграция в областта е позитивна. Образователната структура на населението е много добра. Резултатите от матурите са над средните за страната. Висшето образование осигурява кадри както за пазара на труда, така и в частност за системата на здравеопазване и за туризма. Културният живот остава активен.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Доходи и стандарт на живот

Въпреки очакванията равнището на доходи и стандартът на живот в област Варна все още не са близо до показателите на столицата. През 2017 г. БВП на човек от населението в област Варна нараства, макар и бавно, и достига 13 809 лв., като по този показател областта се нарежда на четвърто място след областите София (столица), Стара Загора и София. Въпреки това БВП на човек от населението все още е под средната стойност на показателя за страната – 14 280 лв.

Доходите на заетите в областта също все още леко изостават. Средната годишна брутна заплата на наети по трудово и служебно правоотношение за областта (11 700 лв.) и средният доход на лице от домакинството (5407 лв.) се приближават до средните за страната (съответно 12 448 и 5586 лв.). В същото време относителният дял на населението, живеещо в материални лишения, е 31,1% и е значително над средното за страната (20,9%). Единствено областите Сливен и Враца се нареждат след Варна по този показател. Под линията на бедност в областта живеят 18,5% при 22% средно за България.

Пазар на труда

Пазарът на труда в областта е много добре развит – средногодишният коефициент на безработица е 4,4% и е под средния за страната (5,3%), а икономическата активност е близо до средната (съответно 69,3 и 71,5%). Коефициентът на демографско заместване, който представя съотношението на влизащите спрямо излизащите от пазара на труда за следващите 5 години, през 2018 г. е най-висок във област Варна след област Сливен, като достига 73,4%, надхвърляйки средния за България (65,7%). Това означава, че натискът върху пазара на труда в областта е относително по-слаб в сравнение с този в по-застаряващите части на страната.

Една от причините за доброто състояние на пазара на труда е и относително добрата образователна структура на населението на областта, където 29,5% от населението имат висше образование – по този показател област Варна отстъпва само на столицата. Областта разполага с четири държавни и двечастни висши училища. Сосновно и по-ниско образование са едва 19,1% от населението.

Инвестиции и икономика

Регионалната икономика на област Варна все още има пространство за развитие пред себе си. ПЧИ на човек от населението в област Варна се увеличават с годишен темп от над 9% през 2018 г., почти два пъти по-бързо, отколкото средно за страната, като размерът им достига 4120 евро/човек. Варна е на четвърто място по този показател, като се нарежда малко зад Бургас и значително по-назад от областите София (столица) и София. Разходите за придобиване на ДМА също се увеличават и достигат 2680 лв./човек

в сравнение с 2491 лв. средно за страната. Произведената продукция на човек от населението нараства слабо през последните години, достигайки 20 681 лв./човек, като Варна изостава сериозно от области с подобен профил (например Бургас, Стара Загора и Пловдив).

Нетният коефициент на записване на населението в V–VIII клас в област Варна е сравнително нисък – 84,2% в сравнение с 87,4% средно за страната. Този показател сериозно се влошава до 2013 г., но бележи значително подобрение след това, което показва преодоляване на поне част от проблемите в образователната система. Делът на отпадналите ученици от системата на основното и средното образование, както и делът на повтарящите ученици са сравними със средните за страната. Същевременно резултатите на образователната система в областта за 2019 г. са по-добри от средните – делът на слабите оценки на матурата по БЕЛ е 6,2% при средно за страната 8,7%. Средните оценки на матурите по БЕЛ надвишават средните за страната с 20 стотни, достигайки 4,26. Варна остава един от големите университетски центрове в България, като областта разполага с 51 студенти на 1000 души от населението (при 32 средно за страната). Големият брой университети в областта привлича студенти както от останалите части на страната, така и от други държави.

Ключови показатели за област Варна

Индикатори на икономическото развитие	2016	2017	2018
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	12 879	13 809	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	5117	5407	n.a.
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	10 773	11 700	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	70,9	71,2	69,3
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	65,9	66,0	66,3
Коефициент на безработица на населението на 15–64 години (%)	7,1	7,3	4,4
Дял на населението с висше образование на 25–64 години (%)	29,9	32,5	29,5
Брой на нефинансовите предприятия на 1000 души от населението	70	69	n.a.
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията	3777	4120	n.a.